

THE COMPANY "DEL c.z." (CZECH REPUBLIC)
NES NOVA DUBNICA sro (SLOVAK REPUBLIC)
UNIVERSITY OF MALAYSIA PAHANG (MALAYSIA)
UNIVERSIDAD NACIONAL AUTÓNOMA DE MÉXICO (MÉXICO)

DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL SYSTEM: EUROPEAN VECTOR

MATERIALS OF THE VII INTERNATIONAL RESEARCH AND PRACTICAL INTERNET CONFERENCE

September 01–03, 2026

Zdar nad Sazavou, 2026

DEL c.z.

DEL c.z. Strojírenská 38, 591 01 Žďár nad Sázavou, CZECH REPUBLIC

Materials of the VII International Research and Practical Internet Conference "Development of the Educational System: European Vector", - 2026.

ISBN 978-966-8796-19-8

Development of the Educational System : European Vector : Materials of the VII International Research and Practical Internet Conference (September 01-03, 2026) : collection of abstracts [for the general ed. Ph.D Serhii Onyshchenko]. Zdar nad Sazavou : "DEL c.z.", 2026. 24 p.

The collection includes materials of the VII International research and practical internet conference "Development of the educational system: European vector". The materials of the collection will be useful for researchers, scientists, graduate students, researchers, teachers, students

The author is responsible for the content of the articles and the correctness of the citation.

© Authors, 2026

© DEL c.z., 2026

CONTENT

HISTORICAL AND LEGAL SCIENCES

Морозов О.В.

Торгівля Греції мінойського та мікенського періодів (2700 – 1200 pp. до н.е.) . 4

Шкода Н.А.

Участь православного духовенства в парафіяльному управлінні та в громадському житті віруючих в радянській Україні в 20-ті pp. XX ст. 7

PEDAGOGY AND PSYCHOLOGY

Serhii Onyshchenko

Pedagogical Conditions for Implementing the Model of Professional Training of Specialists in Construction of Distributed Generation Systems 10

Костю С.Й.

Психологічні особливості емоційної зрілості юнаків у контексті подолання життєвих труднощів 13

Пода Т.А.

Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів базової середньої школи засобами імерсивних технологій 16

Урмич О.М.

Складові формування екологічної компетентності студентів 19

TECHNICAL SCIENCES

Штаюра О.П.

Борис Грабовський – видатний український винахідник електронного телебачення (До 125-річчя від дня народження) 22

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ ЗРІЛОСТІ ЮНАКІВ У КОНТЕКСТІ ПОДОЛАННЯ ЖИТТЄВИХ ТРУДНОЩІВ

Костю Світлана Йосипівна

Кандидат психологічних наук, доцент
(Мукачівський державний університет)

Сучасні суспільні трансформації, воєнні події, економічна нестабільність та постійне зростання психологічного навантаження актуалізують проблему розвитку емоційної зрілості молоді. Саме в юнацькому віці відбувається інтенсивне становлення особистості, формування системи цінностей, життєвих орієнтирів та моделей поведінки, які визначають здатність людини ефективно долати життєві труднощі. У зв'язку з цим емоційна зрілість виступає одним із ключових чинників психологічного благополуччя та успішної соціальної адаптації юнаків. Емоційна зрілість розглядається як інтегральна властивість особистості, що проявляється у здатності усвідомлювати власні емоції, регулювати емоційні стани, контролювати поведінку, брати відповідальність за власні рішення та будувати конструктивні міжособистісні взаємини. Її сформованість забезпечує адекватне реагування на стресові ситуації, знижує ризик виникнення дезадаптивних форм поведінки та сприяє ефективному використанню внутрішніх психологічних ресурсів.

Юнацький вік характеризується високою емоційною чутливістю, активним розвитком самосвідомості та прагненням до самореалізації. Разом із тим саме цей період супроводжується значною кількістю життєвих викликів, пов'язаних із професійним самовизначенням, побудовою міжособистісних стосунків, пошуком власної ідентичності та прийняттям важливих життєвих рішень. За недостатнього рівня емоційної зрілості складні життєві ситуації можуть сприйматися як непереборні перешкоди, що сприяє виникненню підвищеної тривожності, емоційної нестабільності, уникненню відповідальності або використанню неефективних копінг-стратегій.

Емоційна зрілість належить до ключових характеристик особистості, що забезпечують здатність людини адекватно реагувати на життєві виклики, ефективно регулювати власні емоційні стани, вибудовувати конструктивну міжособистісну взаємодію та приймати відповідальні рішення. Особливої значущості ця якість набуває в юнацькому віці, коли відбувається інтенсивне формування особистості, системи цінностей і способів взаємодії з навколишнім світом. Саме рівень емоційної зрілості значною мірою визначає характер сприйняття, осмислення та подолання складних життєвих обставин.

Юнацький вік характеризується високою емоційною чутливістю та нерівномірністю розвитку емоційно-вольової сфери. Недостатній рівень емоційної зрілості може ускладнювати усвідомлення причин і наслідків складних життєвих подій, сприяти виникненню імпульсивних реакцій, а також формуванню неадекватної оцінки власних ресурсів для їх подолання. У стресових

ситуаціях це нерідко проявляється у дезадаптивній поведінці, униканні відповідальності або перекладанні її на інших осіб.

Водночас сформована емоційна зрілість виступає важливим психологічним ресурсом, який сприяє ефективному подоланню труднощів. Насамперед вона забезпечує усвідомлення власних емоційних переживань та їх взаємозв'язку із зовнішніми подіями, що дозволяє глибше розуміти природу життєвих труднощів та їхній вплив на внутрішній стан особистості. Крім того, емоційно зрілі юнаки здатні краще контролювати власні емоції, уникати надмірної тривоги, панічних реакцій або фіксації на негативних переживаннях, що сприяє більш об'єктивному аналізу ситуації та прийняттю виважених рішень.

Важливою складовою емоційної зрілості є також розвиток емпатії, яка забезпечує здатність враховувати переживання інших людей та підтримувати конструктивні соціальні взаємини. Рівень емоційної зрілості безпосередньо впливає на особливості когнітивної інтерпретації життєвих труднощів. Саме він визначає, чи буде складна ситуація сприйматися як непереборна проблема або як життєвий виклик, що відкриває можливості для особистісного розвитку. Емоційно зрілі юнаки, як правило, розглядають труднощі як тимчасові обставини, які можна подолати за умови активних дій, що сприяє формуванню впевненості у власних можливостях і підтримує психологічну стійкість.

Важливою ознакою емоційної зрілості є сформованість адекватної самооцінки, яка дозволяє реалістично оцінювати власні сили та можливості в умовах життєвих випробувань. Натомість емоційна незрілість нерідко супроводжується як завищеною, так і заниженою самооцінкою, що може призводити до викривленого сприйняття ситуації та неефективного вибору способів її подолання. Особи з високим рівнем емоційної зрілості схильні аналізувати причини виникнення труднощів, прогнозувати можливі наслідки власних дій та шукати конструктивні шляхи розв'язання проблем. На відміну від них, емоційно незрілі юнаки частіше сприймають складні життєві обставини як катастрофічні, перебільшуючи рівень загрози та недооцінюючи власні можливості щодо їх подолання. Особливого значення проблема емоційної зрілості набуває в сучасних умовах, коли молодь стикається з наслідками війни, вимушеної міграції, втрати соціальної стабільності та високого рівня невизначеності. За таких обставин саме емоційна зрілість стає важливим внутрішнім ресурсом, який сприяє психологічній адаптації, підтримує психічне здоров'я та забезпечує ефективне подолання стресових ситуацій.

Не менш важливим компонентом емоційної зрілості є сформованість ефективних копінг-стратегій. Емоційно зрілі юнаки частіше використовують проблемно орієнтовані способи подолання труднощів: аналізують ситуацію, планують власні дії, звертаються за соціальною підтримкою, здійснюють пошук необхідної інформації та приймають відповідальність за результати власних рішень. Натомість недостатній рівень емоційної зрілості нерідко супроводжується уникненням проблем, запереченням складних обставин, агресивними або імпульсивними реакціями, що ускладнює процес адаптації. Суттєве значення у

подоланні життєвих труднощів має й резильєнтність, яка характеризує здатність особистості зберігати психологічну рівновагу та відновлюватися після пережитих стресових подій. Емоційна зрілість створює підґрунтя для розвитку резильєнтності, оскільки сприяє формуванню позитивного мислення, внутрішнього локусу контролю, гнучкості поведінки та готовності до пошуку нових способів розв'язання проблем.

Отже, емоційна зрілість виступає одним із провідних психологічних чинників формування адекватних уявлень про складні життєві ситуації. Вона забезпечує реалістичне сприйняття труднощів, сприяє розвитку конструктивних стратегій поведінки, зміцненню психологічної стійкості та підвищенню ефективності адаптації особистості до несприятливих життєвих обставин. Дослідження І. Левітова, І. Кона та інших науковців засвідчують, що ранній юнацький вік характеризується високою емоційною насиченістю та інтенсивним розвитком емоційної сфери. Саме в цей період поглиблюються почуття дружби, кохання та прихильності, активно формується здатність до емпатії, що є важливою передумовою емоційної зрілості. Водночас динаміка тривожності у юнацькому віці має нерівномірний характер: у 15 - 16 років її рівень зростає, наприкінці шістнадцятого року життя дещо знижується, а до сімнадцяти років знову підвищується. Незважаючи на це, загалом рання юність є періодом поступової особистісної стабілізації, що проявляється у зменшенні невпевненості, залежності від оточення, почуття меншовартості та підвищенні рівня самостійності й психологічної зрілості.

Development of the Educational System: European Vector

Collection of abstracts

Responsible for computer typesetting – Serhii Onyshchenko

The authors are responsible for the selection, accuracy of the facts, quotations and other information

Printed from the original layout provided by the author

**DEL c.z. Strojírenská 38, 591 01 Žďár nad Sázavou,
CZECH REPUBLIC**

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>